

Ripas igitur regius Principum in Germania iuribus esse annumerandas negamus, ex ea in priuis ratione, quia neque lege, neque consuetudine generali fisco Principis addictae fuerunt. Possent quidem pro accessione fluminis haberi, ut eandem sequi viderentur naturam, sed nec hoc ex moribus maiorum admitti potest, qui territorium suum usque ad ipsum flumen semper extenderunt, ut proprietas vicinorum ripas absorberet, neque unquam Quiritium more territorium flumini, in quo exspatiaretur, aut cuius finibus coerceretur, adsignatum reperiretur. Quibus rationibus etiam ius Romanum accedit, quod, quia haec quaestio de finibus proprietatis regundis est, omnino applicabitur, ut ipsam experientiam, seu quam nostrates dicunt consuetudinem taceam, qua opinionis nostrae veritas confirmatur. Causa autem eadem atque apud Romanos mihi esse videtur, riparum muniederum necessitas, quam statuta et leges Germanorum fere omnes sub iactura interdum praedii iniungunt vicinis¹⁾). Itaque in litteris inuestituarum rara fit riparum mentio, etiamsi vasallorum praedia ad aquam praeterfluentem usque porrigantur, quod si vero interdum fit, ripae in numero earum rerum ponuntur, quae iuris priuati semper et ubique existimantur et pro accessionibus omnium praediorum habentur.

Neque Principes sibi iurisdictionem in ripis fluminum publicorum vindicant, quam alioquin in rebus et praediis potestatis suae more maiorum exercent, ut a dominio Principis separari non posse videatur. Itaque cognouimus quidem Principem eiusue magistratum, cui iurisdictionem fluminum publicorum delegauit, cadavera in vndis reperta tollere, sed mox in ripa iudici loci ordinario tradere, ut memrum adeo vasallorum imperium in terra fluui proxima agnoscat. Ex quibus omnibus intelligere mihi video, ripas esse iuris dominique priuati.

A 3

CA-

finitionem Regis Porosorum Ministri sequebantur. Quam equidem in Germania esse sequendam non puto, quippe Paullus ad eorum fluuiorum ripas respexit, qui certum modum ultra fines suos auctoritate publica adscriptum habebant, ideoque cum Vlpiano sentio, cuius definitio naturae rei conuenit, nisi maior latitudo aut litteris clientelaribus aut pactis conuentis, aut usu et consuetudine probetur.

1) cf. GADENDAM *Historia Iuris Cimbrici*, p. 61. p. 37.